

Arbetspolitiska utskottets betänkande 4/1995 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om försök med al- tneringsledighet samt lagar om ändring av vissa lagar som har samband med den

Riksdagen remitterade den 12 oktober 1995 regeringens proposition 136/1995 rd med förslag till lag om försök med al-
tneringsledighet samt lagar om ändring av vissa lagar som har samband med den till arbetspolitiska utskottet för beredning.

Utskottet har hört yngre regeringssekreteraren Ulla Liukkunen vid arbetsministeriet, äldre regeringssekreteraren Hannu Hakkola vid social- och hälsovårdsministeriet, budgetrådet Pentti Puoskari vid finansministeriet, docenten Seppo Aho vid Lapplands universitet, riksdagsmannen Jukka Gustafsson, regeringsrådet Sakari Tenhunen vid Statens arbetsmarknadsverk, förhandlingschefen Eila Uotila vid Kommunala arbetsmarknadsverket, juristen Elise Kivimäki vid Folkpensionsanstalten, verkställande direktören Jarmo Tammenmaa vid Utbildnings- och avgångsbidragsfonden, ansvariga juristen Kirsti Palanko-Laaka vid Finlands Fackförbunds Centralorganisation, juris kandidaten Johan Åström vid Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund, socialsekreteraren Veikko Simpanen vid Tjänstemannacentralorganisationen, arbetskraftspolitiska ombudet Martti Huttunen vid Servicearbetsgivarna, juristen Markku Kojo vid Akava, kassadirektören Esko Salo vid Arbetslöshetskassornas samorganisation, juristen Anna Lundén vid Företagarnas Centralförbund i Finland, projektchefen Pirjo Tammilehto vid Suomen PT Oy och verkställande direktören Matti Lepistö vid Viipurin Leipä Oy. Dessutom har Akavas ordförande Mikko Viitasalo lämnat in ett skriftligt utlåtande.

Regeringen föreslår att en tidsbegränsad lag om försök med al-
tneringsledighet skall stiftas. Arrangemanget med arbetsal-
tnering skall grunda sig på ett frivilligt avtal mellan arbets-
givaren och arbetstagaren, som lämnas in till arbetskraftsbyrån. Enligt förslaget kan en arbetst-
agare som är anställd på heltid på basis av det al-
tneringsavtal som han ingått med arbets-
givaren vara al-
tneringsledig i minst 90 kalen-

derdagar utan avbrott och sammanlagt i högst 359 kalenderdagar. Under al-
tneringsledighe-
ten betalas till arbetst-
agaren en al-
tnerings-
sättning som är relaterad till arbetslöshetsdag-
penningen. En förutsättning är att arbetsgivaren för motsvarande tid anställer en person som är arbetslös arbetssökande vid en arbetskraftsbyrå. I al-
tneringsersättning betalas 60 procent av den arbetslöshetsdagpenning som den al-
tneringsledige skulle vara berättigad till, dock högst 4 500 mark per månad. Till den som deltar i sådan frivillig yrkesinriktad utbildning som avses i utbildnings- och avgångsbidragsfondens stadgar eller i förordningen om avgångsbidrag för statstjänstemän betalas dessutom partiellt yrkesutbildningsbidrag som bestäms närmare i utbildnings- och avgångsbidragsfondens stadgar och i förordningen om avgångsbidrag för statstjänstemän. I fråga om al-
tneringsersättningen iakt-
tats i regel samma bestämningsregler och till-
vägagångssätt som i fråga om arbetslöshetsdag-
penningen.

I anslutning till försöket med al-
tneringsle-
dighet föreslås dessutom ändringar i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om stu-
diestöd.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 1996.

Av de orsaker som nämns i propositionen och med stöd av erhållen utredning finner utskottet propositionen synnerligen behövlig och tillstyrker den med vissa preciseringar och komplette-
ringar.

Utskottet föreslår en precisering av 7 § 3 mom. till den del det gäller den tid för vilken lönein-
komsterna beräknas. Preciseringen gör det lätta-
re att tillämpa lagen om försök med al-
tnerings-
ledighet.

Utskottet föreslår också att 10 § skall kom-
pletteras med ett 5 mom., enligt vilket al-
tneringsersättning, vars storlek bestämts utifrån grunddagpenningen enligt lagen om utkomst-
skydd för arbetslösa, inte får utmätas.

Dessutom föreslår utskottet att 13 § skall preciseras så att där också hänvisas till 28 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa, som stadgar att arbetslöshetsdagpenning skall sökas inom tre månader från det förmånen uppstått.

Utskottet anser att straffstadgandet i 14 § varken är nödvändigt eller ändamålsenligt och föreslår därför att det stryks.

Enligt propositionen skall lagen tillämpas på sådan alterneringsledighet i fråga om vilken alterneringsavtal ingås och som tas ut under den tid lagen är i kraft. Lagen föreslås vara i kraft till utgången av 1997, men för dem som får yrkesutbildningsbidrag kan alterneringsledigheten fortgå högst till den 31 juli 1998. Detta betyder att lagen skulle gälla i full utsträckning endast 1996.

I januari 1997 kan inte längre ingås avtal för 12 månader, och avtal kan över huvud taget inte slutas efter oktober 1997. Utskottet anser det motiverat att ikraftträdelsestadgandet ändras så att alterneringsledigheten kan pågå till den 31 december 1998. Vad beträffar dem som får yrkesutbildningsbidrag ser utskottet ingen orsak att ändra ikraftträdelsestadgandet.

Utskottet föreslår vördsamt

att det andra och tredje lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas utan ändringar och

att det första lagförslaget godkänns sålydande:

1.

Lag

om försök med alterneringsledighet

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1—6 §§

(Såsom i regeringens proposition)

7 §

Alterneringsersättningens storlek

(1 och 2 mom. såsom i regeringens proposition)

Utan hinder av 23 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och förordningen om fastställande av lön som läggs till grund för dagpenning avvägd enligt förtjänsten (754/84) skall, när den löneinkomst som skall anses som stadigvarande bestäms, löneinkomsterna för *de 52 veckor* som föregick alterneringsledigheten beaktas, dock så att i löneinkomsterna inte medräknas de naturaförmåner som på basis av alterneringsavtalet fortsättningsvis skall åtnjutas under alterneringstiden.

(4 mom. såsom i regeringens proposition)

8 och 9 §§

(Såsom i regeringens proposition)

10 §

Återkrav av alterneringsersättning

(1—4 mom. såsom i regeringens proposition)

11 och 12 §§

(Såsom i regeringens proposition)

13 §

Tillämpning av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

Om inte något annat följer av denna lag, tillämpas på alterneringsersättningen vad som i 28, 29, 36, 36 a och 39 §§, 42 § 2—5 mom. samt 43, 43 a och 43 b §§ lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgas om arbetslöshetsdagpenning och utkomstskyddsärenden.

14 §

(*Utesl.*)

14—16 (15—17) §§

(Såsom i regeringens proposition)

17 (18) §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 19 och är i kraft till den 31 december 1997. Lagen skall tillämpas på sådan alterneringsledighet i fråga om

vilken alterneringsavtal ingås *medan lagen är i kraft och som tas ut före 31.12.1998*. När arbetstagen är berättigad till partiellt yrkesutbildningsbidrag enligt 7 § 4 mom. kan alterneringsledigheten dock fortsätta högst till den 31 juli 1998. (2 mom. såsom i regeringens proposition)

Helsingfors den 22 november 1995

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Lindroos, medlemmarna Ihamäki, Karjula, Kemppainen (delvis), Knaapi, Peltomo,

Prusti, Tiilikainen, Veteläinen, Viljamaa och Vokkolainen samt suppleanterna Lahtela och Roos.

Reservation

Försöket med alterneringsledighet är en viktig öppning när det gäller att fördela arbetet rättvisare. Alterneringsersättningen bör vara tillräckligt hög för att så många intresserade som möjligt skall delta i försöket. Enligt utskottets betänkande betalas i alterneringsersättning 60 procent av den arbetslöshetsdagpenning den berörde hade haft rätt till, dock högst 4 500 mark. Inom låglönebranscherna är ersättningen på 60 procent alldeles för låg. Om ersättningen höjs till 70 procent

cent blir alternering ett intressant och möjligt alternativ också för löntagare med små och medelstora löner.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att det andra och tredje lagförslaget i regeringens proposition skall godkännas enligt utskottets betänkande och att det första lagförslaget godkänns sålydande:

1.**Lag****om försök med alterneringsledighet**

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1—6 §§

(Såsom i utskottets betänkande)

7 §

Alterneringsersättningens storlek

Alterneringsersättningens fulla belopp är 70 procent av den arbetslöshetsdagpenning till vilken personen, om han var arbetslös, skulle vara berättigad på basis av 13, 16, 22 och 23 §§ lagen

om utkomstskydd för arbetslösa, dock högst 4 500 mark per månad. När alterneringsersättningen fastställs beaktas inte sådana barnförhöjningar som avses i 24 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

(2—4 mom. såsom i utskottets betänkande)

8—17 §§

(Såsom i utskottets betänkande)

Helsingfors den 22 november 1995

Kyösti Karjula

Maija-Liisa Veteläinen

Hannu Kemppainen

